

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2024 r. na posiedzeniu bez udziału stron
w sprawie skazanego D. B. ,
wniosku obrońcy skazanego – adwokat B. C. - o wyłączenie sędziego Sądu
Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania kasacji w sprawie o sygn. akt
V KK 141/24 wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 9 sierpnia 2023 r., sygn. akt V Ka 851/21,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi
z dnia 9 lutego 2021 r., sygn. akt IV K 298/19,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego od
udziału w sprawie o sygnaturze akt V KK 141/24.**

UZASADNIENIE

W dniu 26 marca 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy
skazanego D. B. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 9 sierpnia 2023 r.,
sygn. akt V Ka 851/21, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi -
Śródmieścia w Łodzi z dnia 9 lutego 2021 r., sygn. akt IV K 298/19.

W wyniku losowania w dniu 27 czerwca 2024 r. do rozpoznania tej sprawy
został wyznaczony SSN Zbigniew Kapiński.

W dniu 12 lipca 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego - adwokat B. C. - o wyłączenie sędziego SN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania niniejszej sprawy z uwagi na wątpliwości co do jego bezstronności, wynikające przede wszystkim z uzyskania statusu sędziego Sądu Najwyższego w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Obrońca skazanego odwołała się do treści art. 41 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz do treści art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., przedstawiając przy tym przywołane szeroko we wniosku orzecznictwo krajowe i międzynarodowe kwestionujące status Krajowej Rady Sądownictwa, której skład ukształtowany został na mocy w/w noweli.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego. Okolicznością mogącą wywołać tę wątpliwość może być m.in. tryb powołania sędziego Sądu Najwyższego na urząd (zob. np. postanowienie SN z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt II KK 206/21). Sąd Najwyższy ma zatem obowiązek wyłączyć sędziego także wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszych uchybień, a więc do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego

sądu ustanowionego ustawą, co mogłoby skutkować m.in. odpowiedzialnością odszkodowawczą Państwa.

Złożony przez obrońcę wniosek opiera się na okolicznościach związanych z powołaniem sędziego Zbigniewa Kapińskiego na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, którą ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). Sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w tym trybie prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; uchwała Sądu Najwyższego w składzie połączonych 3 Izb z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20). Z dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika natomiast, że tego rodzaju wady stwierdzone w postępowaniach nominacyjnych na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego mają charakter systemowy i będą brane pod uwagę w podobnych skargach złożonych w przyszłości do Trybunału (por. wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, Reczkowicz przeciwko Polsce; z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce i z dnia 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce).

Bezsporne jest, że okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego SN przez sędziego Zbigniewa Kapińskiego, w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. (przy czym sędzia Zbigniew Kapiński został powołany postanowieniem Prezydenta RP z dnia 8 maja 2023 r. do piastowania funkcji prezesa Izby Karnej Sądu Najwyższego od dnia 27 maja 2023 r.) prowadziłyby, gdyby sędzia ten zasiadał w składzie rozstrzygającym niniejszą sprawę do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) i także do przyjęcia, że sąd z jego udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, należało wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. V KK 141/24.

[J.J.]

[ms]